ՕՐԱԳԻՐ

10 ՓԻՒ.Ր — 10 ՓՐՅ

ՔԱՂՔԱԿԱՆ ԱՋԳԱՅԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆՕՐՅԱ ԹԵՐԹ

Դ· ՏԱՐԻ 1290 ՀԷՄԱԶԻԻ ԱՒՐԸՐ 14 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 26 ՅՈՒԼԻՍ 1873 — Ն·Տ· ՕԴՈՍՏՈՍ 7 ԹԻՒ 999

Ա Զ Գ Ա Ց Ի Ն

Սամաթիոյ խնդիրը ինչպէս յայտնի է՝ յետ երկար և անիրաւ յետաձգութեանց՝ վերջապէս Կրճիկեանի թաղին պատուաւոր հպատակութեան ստիպմամբը տուած հրաժարականովը լուծուած տեղուեցաւ, և արդէն ալ լուծուած պիտի ըլլար՝ եթէ Կրճիկեան նոր՝ ի նորոյ հնարքներով թաղը ալեկոծել չուզեր։

Ա՛ս հրաժարեցաւ, և առիթ թաղին ծառայութիւն մը մատուցի ըսաւ, շատ աղէկ։ Մեք ալ ընդունինք պահ մը՝ թէ այնպէս եղած ըլլայ, սակայն ինչ կը նշանակէր երկու հրապարակաւ իւր բաղձած՝ թաղ։ Ժողովը ապիկար կոչելէ զատ՝ 260 պատուաւոր թաղեցիները անպատիւ կոչելով՝ արդէն դրգռեալ և միմիայն հանդարտութեան կարօտ ժողովուրդը զայրացնել իրեն և թաղ։ Ժողովոյն դէմ՝ իրեն՝ որ անդամ է ընտրողական ժողովոյն, թաղ։ Ժողովոյն՝ որ եօթն թաղեցի ընտրութեան և ընտրելիութեան իրաւունքէ զրկած ըլլալով՝ այդ պատիժը արդար սեւեռանէ մը տրուած ըլլալու համոզմամբ կարենալ դործադրելու համար դէթ մինչ մէկ ժամանակ վստահելի ու համակրական դիրք մը տալ պէտք էր սեռոր։

Կրճիկեան այս ու այն չբննէլէն զատ՝ թէ իրեն և թէ թաղ։ ժողովոյն դէմ մարմին մը դոյացուց։

Ա՛յ ալ բաւական չեղաւ, այլ ուզեց Ընտրողական ժողովոյ կազմութիւնն անկարելի ընել՝ կատարեալ սուտերը հրատարակել տալով Աթիայի մէջ և մեր Ընտրողական ժողովէն քաշուիլը ուզելով, մեք՝ որ չէր պարծելով կըսենք թէ մինչեալ ժողովոյն մէջ ընտրական օրինաց հմուտներ ենք և որ մեզի հատը կուդայ Կրճիկեան, բայց սա ոչ հրաժարագիր առաւ Ընտրողական ժողովոյ ընդհանրութենէն, ոչայդ պաշտօնը չարունակեց և ոչ ալ մինչեալ պաշտօնին հանդամանքը իր վրայ պահեց, զեթաղեցիս անպատիւ հրատարակելով։

Թէպետև չէր յաջողեցաւ, բայց այս ալ բաւական չեղաւ, հապա սկսաւ ձեռքի տակէ դրդռել քաւէարկութեան իրաւունքէ զրկեալ 7 անձինքը, որք 7 ընտանիք ըսել են, թո՛ղ իրենց բարեկամներն ու աղդականները. ատոնք ըսկսան իրենց դէմ տրուած վճռոյն դէմ վերաքննութիւն խնդրել։ վարչութիւնը չէր լսեց ատոնց այս խնդիրը, հետևաբար մարդիկը ընտրող։ ժողովոյն եկան։

Արդ ինչ ընէր Ընտրող։ ժողովը, եթէ այդ խնդիրը աղդային իշխանութեան պատոյն և աղդային օրինաց տրամադրութեամբը լուծելու չէր միջամտէր և նոյն բօթի-դ-օբ կրկնէր՝ ատոնք հարկաւ քուէարկութեան միջոցը իրենց դործածելու առպարէզ պիտի ընէին, որմէ յետոյ Կրճիկեան պիտի սկսէր պարծենալ թէ՝ ահա հրաժարեցայ բայց թաղը տակաւին չէր հանդարտեցաւ։

Ուստի Ընտրող։ ժողովը միաձայն հաւանութեամբ հետևեալ դիմումագրութիւնը կազմեցին և ընտրողաց ցուցակները կախեցինք և յոռաջիկայ կիրակէ օր քուէարկութեան օր հրատարակեցինք։

«Մեծապատիւ Ս· պատրիարք Հայր Նախագահ Ազգ· խառն ժողովոյ·

Անցեալ չաթթու ստացանք թաղիս թաղ· խորհրդոյ ընտրութեան հրահանգը և քանի մի՛ Ընտրողական ժողովը կազմեցինք՝ ընտրելեաց և ընտրողաց ցուցակները կախեցինք և յոռաջիկայ կիրակէ օր քուէարկութեան օր հրատարակեցինք։

Բայց ի տակէն հրահանգ մ՛ալ ղրկած էիք մեզ, որով 7 թաղեցիք ընտրելութեան և ընտրողութեան իրաւունքէն ղրկեալ էին, ուստի ընտրող ժողովս զանոնք ընտրողաց ցանկէն դուրս ձգեց։

Ա՛յս անդամ ատոնցմէ ոմանք խընդրագիրներ մատուցին զանազան իմաստով, որոց Ընտրող։ ժողովս բնաւ չուշներ պատասխան մը որ տար, մինչև իսկ կարող չէր ներել յանցանքնին եթէ ներողութիւն խնդրելով ապահովութիւն ալ տային այլ ևս այդպիսի վարմանց մէջ չէր դանուելու։

Ուստի այս անդամ Ընտրող։ ժողովս կը խնդրէ պատկառելի ժողովէդ՝ որ բարեհաճիք իրաւասութիւն մը տալ Ընտրող։ ժողովոյս՝ որ ազդային իշխանութեան պատիւն, օրինաց տրամադրութիւնը և թաղիս խաղաղութիւնն ու անդորրութիւնը համաձայնեցնելով մէկ մէկու՝ կարող ըլլայ պետք եղածը անօրինել փոխանորդաբար պատկառելի ժողովոյդ։

Որուհ ճշմամբ ամենախոնարհ

(Սպրագրութիւն)

Ա՛յս գիրը ներկայացնողներն էին՝ Թաղին Դեր· քարոզիչը, Աբժ· աւագ երեցը, Ընտրող· ժողովէն սակրիչ Մ· Մանուկ աղային և մեք։

Ժողովը ինչ պատասխանէ կը հաւնիք·

Ժողովը կըսէ՝ որ առոնք անպատճառ պատրիարքարան գալու և հոն ներողութիւն խնդրելու են։

Մեք կըսենք թէ՝ իրաւասութիւն տուէք մեզ՝ որ վարչութեան փոխանորդաբար անոնց ներողութիւն խնդրող գիրն առնենք և ընտրական գործողութեանց տեղեկագրին հետ պատրիարքարան ղրկենք։

Կրճիկեան մէկ կողմէն իր ժողովներովը ապդեցութիւն կը բանեցնէ, Ղազարոսեան իր գոռումգոչումներովը առեանը կը խանգարէ· ուրիշ մը առանց խելքը հաւնելու և առանց տրուած գրոյն պարունակութենէն տեղեկութիւն ունենալու կը պօռայ· վերջապէս այս բաբելոնեան խառնակութեան միջոցին դիւանը ղժողովը ուղղութեան կը հրաւիրէ, բայց ո՛վ կը լսէ վերջապէս մեզ «դուրս ելէք որ առանձին խորհինք» կըսեն ու առանց Սամաթիոյ Ընտրող· ժողովոյ անդամ Կրճիկեանը դուրս հանելու՝ որ սահմանադրապէս չէ կարող դատուոր ու դատախազ ըլլալ միանդամայն՝ մեք դուրս կելնենք առենապետ էֆէնտիի այն յորդորին վրայ՝ որ չը պնդենք Կրճիկեանին դուրս ելնելուն վրայ։

Հոս անկարելի է նկարագրել Կրճիկեանի և Ֆ· Ղազարոսեանի գոռումգոչումը, որ կը լսէինք դրսէն, վերջապէս կէս ժամ յետոյ ներս կը կանչեն միայն Քարոզիչը, և կըսեն որ՝ նախ այդ դատապարտելոց մեղայի գիրն առնէ, Պատրիարքարան հաղորդէ, և Պատրիարքարանէն ներողութեան գիր առանայ և ապա առնց քուէն ընդունի։

Քարոզիչը այդ որոշման անպարծադրելի ըլլալը կիմացնէ, դարձեալ Կրճիկեան և Ղազարոսեան կ'սկսին պօռալ կանչել· վարդապետը ճարը հատած դուրս կելնէ և մեզ կիմացնէ որոշումը, որու վրայ մեք ներս մտնելով ըսինք՝

«Ժողովդ ըստ որում Ընտրող· ժողովը վարչութեան ճիւղը չէ համարեալ՝ չուզեր տալ անոր փոխանորդաբար իւր Սամաթիոյ նկատմամբ ունե-

«ցած իրաւասութիւնը, և ըստ որում «ժողովդ՝ տակաւին բծախնդրութեան «ջոհ տալ կուզէ պատմական կրճիկեա«նի կրից ազդեցութեանը տակ, տպա«ւորութիւն արձանագրեցէք մեր հրաժա«րականը, վասն զի անկարելի որ՝ ազ«գային պաշտօնական մարմին մը կեդ«րոնական վարչութեան ձիւխանորդը ու «ճիւղը չը համաձուլել որոշուի և այդ «մարմինը պաշտօնի վրայ մնայ։»

Մեր հրաժարականն ոչ արձանագրեցին և ոչ ալ պատասխան մը տուին, սակայն մեզ համար արձանագրեալ է և ընդունեալ է, զի առանկ խայտառակ ու ազգաւեր որոշման մը անմիջական և օրինաւոր հետեւութիւնն է։

Այն ինչ մեք պատրաստուեցանք դուրս ելնելու՝ սափրիչ Ս. Մանուկ աղային կշռելով այդ որոշման՝ թաղին որքան ծանր նստելիքը, սկսաւ ժողովին դուռը հայցելու ձևով առ կրճիկեան ուղղել իր խօսքը և ըսել թէ՝ ա՛լ բաւէ. Յամաթիա Անի քաղաքը դարձուցէք. խիղճ ըրէք, դուք ըրէք ևն։

Անդիէն կրճիկեան ու Ղազարոսեան սկսան «հաւատքի հայհոյաց»ի հետեւութեամբ պօռալ թէ՝ այդ մարդը ժողովիս կոխել եկեր է, (որպէս թէ մէկ մարդ մը կարենար 28 հոգիէ բաղկացեալ ժողով մը կոխել։) հետեւաբար ըմկըսան պօռալ թէ՝ դուրս առէք. եռասախճիններն մարդուն վրայ թաթեցան, մարդը կը պօռայ թէ՝ ինչ կընէք, այդ որոշմամբ իմ 11 գաւկներս փողոցը պիտի մնան (իրաւ ալ ասոնց և էդ 11 գաւակ ունի), իմ ապագայս պիտի մեռնի ևայլն. բայց ո՛վ կը լսէ. վերջապէս եռասախճիններն մարդը դուրս հանեցին, մազ մնաց Ղազար վարդապետին դէպքը պիտի կրկնուէր, եթէ Մանուկ աղան այն ժիջոցին այդ դէպքը յիշելով չը դոչէր թէ՝ ղարկէք ղարկէք, Ղազար վարդապետին վիճակը հասուցէք զի՝ որ եկած եմ թաղիս չահը, ազգային վարչութեան պատիւը և օրինաց տրամադրութիւնը խնդրելու։

Այս ժիջոցին ներսը ինչ խօսուեցաւ չը դիտենք. առենապետ էֆէնտին դըրան մէջ տեղը գալով սկսաւ զգալիչէ կոչել ու մարդը անոր յանձնել իբրև ժողովը կոխող մէկը։

Դեր. Մկրեան վրայ հասաւ այս ժիջոցին, մարդը եռասախճիններուն ձեռքէն աղատեց՝ և թևը մտնելով ու ամենայն քաղցրութեամբ խօսելով՝ վար տարաւ և գայն Մայր եկեղեցւոյ խորհրդարանը տանելով պատուել հրամայեց։

Մինչ այս վայրկեան կը կարծէին կամ կարծեցնել տուներ էր կրճիկեան թէ Մ. Մանուկ աղայ սրիկայ ումն է. բայց երբ իմացան թէ՝ սա պատուաւոր արհեստաւոր մ՚է, թէ սա իր արհեստովը շատ մը բարձրաստիճան պաշտօնատարաց ծառայելէն զատ՝ արդի Սպարապետ Հիւսէյին Աւնիի բաշային ալ սափրիչն է՝ ի վաղուց անտի և այժմ, այն առեն մեծ եղաւ զարմանքնին և կրքով ու նախապաշարմամբ վարուած ըլլալնին հասկցան, բայց ինչ օգուտ, այդ անպատիւ հանդէսը տեղի ունեցած եղաւ և ահա այսպէս վերջացաւ Սամաթիոյ խնդիրն երեքշաբթի օր խառն ժողովոյ մէջ։

Հոս երկու խօսք ընենք Ֆ. Ղազարոսեան էֆէնտիի ու վերջացնենք։

Էֆէնտի՛, գիտենք թէ կրճիկեանը կիրք և նպատակ ունի, սակայն դուք ի՞նչ ունիք որ այնքան պոռչըտեցիք և մեր ստորագրութեամբը մեր պատկառելի կոչած ժողովոյդ պատկառանքն ու արդարութիւնը ժխտեցիք։

Էֆէնտի՛, եթէ ժողովական էք, դիւան ունիք երկուց դատելոյ հետ խօսելու. և դուք ա՛յն առեն խօսք ուզելու իրաւունք ունիք երբ դռնփակ վճիռ տալու ժամը գայ, ուրիշ առեն երկուց դատելոց հետ խօսք չունիք։

Մի՛ ուրեմն օրինաշանցութեամբ ձեր արդարութեան պաշտօնեայ ըլլալը կասկածի տակ դնէք։

Վաչէ Ա.

Մեծ. Միսաքեան էֆէնտիի մեզ ուղղած պատասխանը վաղը պիտի հրատարակենք։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒԻԿ

ԳԱՂՂԻԱ

Երէկ 4 օգոստոս

Բարիզի կոմսը Ժօէնվիլի իշխանին հետ վիէննա մեկնեցաւ երէկ։ Շաժպօրի կոմսին այցելութիւն տալու. կը հաւատան թէ այս այցելութիւնը յարդական նպատակաւն է միայն, և թէ քաղաքագիտական խնդիրներուն վրայօք ալ մեծ զգուշաւորութեամբ պիտի խօսակցին, որոց լուծումը, տեսակ մը ընդհանուր հաւանութեամբ, Ազգային ժողովոյ վերապահեալ է։

Երէկ 5 օգոստոս

Անգղիոյ և Գերմանիոյ հետ կնքըւած առևտրական դաշնադրութիւններն երկուստեք փոխանակուեցան, և որք այսօրուընէ սկսեալ դործադրելի են։

ԱՒՍՏՐԻԱ—ՀՈՒՆԴԱՐԻԱ

Վիէննա 4 օգոստոս

Շահը քանի որ հասարակաց հրապարակներու վրայ երևայ, ժողովուրդը չդադրիր ուրախութեան աղաղակներով զինքը ողջունելէ։ Այս համակրական ցոյցերը խիստ մեծ հաճելի տպաւորութիւն մ՚ըրած կ՚երևին Ն. Վ. հանգստառութեանը վրայ։

Կայսրը միշտ Շահին հետ է, առ որ եռանդուն հաճակրութիւն մը կը տածէ։

Այսօր Պարսից վերահաստատութիւնը՝ դեսպանները իւր ներկայութեանն ընդունելէն յետոյ, որսորդութեան պիտի երթայ, և դառնալուն կայսր հետ միատեղ ճաշի պիտի դանուի։

ՍՊԱՆԻԱ

Մարիտ 4 օգոստոս

Քաթիչէի թնդանօթաձիդները թողլով ապստամբ կողմը, յեղափոխական ժողովը բռնեցին կառավարութեան ղօրաց ձեռքն յանձնեցին, որք այս կերպով կրցան քաղաքը մտնել։

Ա.մրողջ Անտալուզեան կատարելապէս խաղաղեցաւ, վալանսի ամրակոծութիւնը կը շարունակէ։

ԱՆԳղԻԱ

Լանտրա 5 օգոստոս

Յանդուգն արտասանուած առենախօսութիւնը, որ այսօր խորհրդարանին նիստերը դոցեց, կը յուսայ թէ էտիմպուրկի դքսին ամուսնութիւնը՝ Անգղիոյ և Ռուսիոյ մէջ տեղը բարեկամութեան նոր կապ մը պիտի ըլլայ, և գաղղիոյ հետ կնքուած առևտրական դաշնադրութեանը հետ, Իտալիոյ, Տանիմարքայի, Շուէտ-Նորվեկիոյ և Պրէզիլիայի հետ՝ ոգրագործ փոխատուականները իրենց վերաբերած կառավարութեան ձեռքն յանձնելու համար դաշնադրութիւններ կնքուած ըլլալը կը յայտնէ։

Ն. Վեհափառութիւնը ցաւօք կը յայտնէ թէ առևտրական ժրութիւնը փոքր ինչ թուլցած է, բայց կը յաւելու թէ երկրին ընդհանուր վիճակը բարւոքելու վրայ կը դանուի։

Հոս քօլերային քանի մը դպիճակներ միայն բռնուեցան, որք Ամերիկա երթալու համար ճանբայ ելած ըլլալով հոս կը դտնուէին։

ՀԵԼԼԱԴԱ

Աթէնք 4 օգոստոս

Օրէնսդրական ժողովոյ նիստերը գոցուեցան։

Շատ մը երեսփոխաններ իրենց տեղը կը դատնան։

Բոլոր թերթերն ալ Լօրիումի խընդրոյն լուծմանը նպաստաւոր լեզու մը կը գործածեն։

ՆԵՐՔԻՆ

Պատերազմական գործոց պաշտօնեայն անցեալ շաբթու կայսերական պալատը գացեր է, արքունի պինուորական վարժարանի ուսանողներէն մէկուն դըժած դեղեցիկ աշխարհագրական տախտակը վեհ. Սուլթանին մատուցանելու։

—Ինչպէս ասկէ առաջ մեր թերթին մէջ գրած ենք, հոչակաւոր աչտրոյժ (քէհալ) Տէօքթէօր Մանհարտ այս շաբթու մայրաքաղաքս հասաւ, որն որ կը դանուի ամեն օր մինչև կէս օր Բասմաժ-Հաճ օրուըլօ վաճառանոցին մէջ իւր գրասենեակը, Պ. Ատամի Բիանօյի վաճառատան վերին յարկը։

— Լևանթ-Հերալտ կը ծանուցանէ թէ պետական խորհուրդը՝ տեղացի ընկերութեան մը, 5 տարուան պայմանաժամու, իւսկիւտար և չրկակայները հանրակառք (Օմնիպիւս) բանեցնելու արտօնութիւնը շնորհեր է։

— Բուժելի երկաթուղեաց ընկերութիւնը կը ծանուցանէ թէ ամեն տե-

ական արմատաց (գահրէ) փոխադրութեան (նագլիէ) ծախքը 25 0/0 վար իջուցած է։

— Բերա խմելու ջուր բերելու նոր արտօնութիւն մ՚ալ Գետական Խորհուրդոյ կողմանէ թէմալ Պէյին չնորհուեր է։

— Գարաքեհեայ Աբրահամ պէյ, Պէյքօզի կամձիկաց եկեղեցւոյն հոգաբարձուին խնդրանօքը, 3 ոսկի ամսական կապեր է յիշեալ եկեղեցւոյն ծախուցը և կիրակի ու տօն օրերը պատարագելու համար եկող վարդապետին ժամուցին նպաստ մ՚ըլլալու համար։

— Եավէր էֆէնտի Թընկըը, որն որ անձնական առաղնութիւնը դարմանելու համար Բարիզի հանքային ջուրերը գացած էր, վերջին չարաթ օր Գրինոիզիէն նաւ հեծեր է կ. Պոլիս դառնալու, ուր յառաջիկայ կիրակի կը հասնի։

— Ղալաթա-Սերայի կայսերական ճեմարանը՝ կիւլհանէի արքունի բժշկական վարժարանը փոխադրուելով, տեսնուեր է որ յիշեալ շէնքը խիստ անբաւական է դպրոց մ՚ըլլալու համար, ուստի որոշուեր է որ արդի յորկերէն գատ նոր յարկ մ՚ալ աւելցուի։ Պօլսոյ քաղաքապետը դնահատելով ասոր աւելնալիք յարկին չինութեանն համար երթալիք ծախքը, իմացեր է որ երկու հազար քսակի, այսինքն հարիւր հազար ոսկւոյ կը հասնի։ Ն՚ըսուի թէ մեծ օրէն պիտի սկսին յիշեալ չինութեանց, պարապուրդի վերջանալէն առաջ աւարտելու համար։

— Ամէն մարդ գիտէ անշուշտ առկէ տարի մը առաջ Սանեհայ Ալի Բիզա էֆէնտիին տունը պատահած գողութիւնը, ուր գիշերանց քանի մը չարագործ խրուսթներ բանութեամբ ներս մանելով, տակ ու գոհարեղէն մեծաքանակ արժողութեամբ բան յափշտակելէն վերջը, փոխեր ու մայրաքաղաքս խոյս տուեր էին։

Այս անգամ Գարատաղի մէջ քանի մը խրուսթներ ծանրագին խել մը նիւթեր ծախելու վրայ դանուելով, տեղական իշխանութիւնը կասկածի կերթայ այդ նիւթոց ուրկէ ձեռք անցուցած ըլլալնուն վրայօք, և ձերբակալութիւններն հրամայելով, հոն կը յայտնուի որ ծախել ուզած նիւթերնին Սանեհայի տունէն վերցուցած զօնին է։

Գարատաղի իշխանութիւնն իմաց կուտայ այս դէպքը Ր. Դրան, որն որ պէտք եղած հրահանգը կը ղրկէ Շքօտրայի կուսակալին, որ յիշեալ չարագործներն անկէ առնելով, լաւ հսկողութեան տակ դրած՝ կոստանդնուպօլիս ղրկէ, հոս դատաւորու և պատժելու համար։

— Այս կիրակի օր նաւարանի ծովը ձիպալիի առջև խղդուած մարդու մը դիակը բերին ջուրերը ծովեզրը նետեցին, զոր քննելով իմացուեցաւ որ այդ դիակը՝ ասկէ տասնեհինգ օրի չափ առաջ Մահմուտիէ եռայարկ նաւուն դիշերային պահնորդութիւն ըրած ատենը ծովը իյնալով աներևոյթ եղող և մին չէ այն օրը բնաուելու վրայ դտնուող գինուորականին մարմինն է։

— Անցեալ հինգշաբթի օր ժամը 10ին ատեններդ տասը տարեկան տղայ մը իւր ընկերներուն հետ Բերի-Բաշայի առաջ լողալու միջոցին, յանկարծ ջուրին տակը աներևոյթ ըլլալով՝ ընկերները կ՚քաշկըտին աղաղակ բառնալ։ Այս ձայնը լսելուն պէս, քիչ մը անդին կեցած նաւակի մը մէջ դտնուող ձկնորսի մը 14 տարեկան խարտեաշ մէկ աղջիկը, իսկոյն շրջազդեստը հանելով, մինակ վարտիքով ու շապիկով մը ծովը կը ցատկէ, և քանի մը վայրկենէն ջուրին երեսը կ՚երևայ նորէն, մէկ ձեռքովը լողալով միւս ձեռքովն ալ փոքրիկ տղան գրկած՝ զոր կը տանի ողջ առողջ ծովեղերը կը հանէ, և նորէն լողալով բացը կեցած իւր նաւակը կը դառնայ։

— Գաղղիոյ էվէնըման լրագիրը կը պատմէ թէ՝ մօտերս կ. Պոլիսէն Բարիզ հասնող Տիկին Մարի Հէպրէպիանոն կին մը Աբգատ փողոցը պանդոկ մը իջևանելով, ունեցած կամ կարասիքն ալ իր նստած սենեկին կից ուրիշ սենեակ մը կը զետեղէ։

Այս կինը, որ այդ կողմերը բանական տաեն բնակած ըլլալու երևոյթ մ՚ունէր, կը տեսնէին որ միշտ նամակ կը դրէր, և դրածն ալ միշտ կ. Պոլիս ղրկուելու համար էր։

Պանդոկը դալէն ի վեր այս կինը երբէք դուրսը չէր տեսնուեր, բայց ի երկու անգամէ, որ այն ալ քանի մը բան դնելու համար դուրս ելած էր։

Շատ չը տևեր, անցեալները կէս աւուր մօտ, քանի մը անձինք յիշեալ պանդոկին դրանը մէջ կեցած խօսակցելու ատեններն, յանկարծ դէմի պատին վրայ անսովոր շուք մը կ՚երևի, և անմիջապէս կնոջ մը մարմինը իրենցմէ քանի մը քայլ անդին քարայատակին վրայ իյնալով կը չախչախի։ Ոմանք սոսկալով կը փախչին, իսկ մէկ քանիներ վախերնին զսպելով երբ օգնութեան համար քովը կերթան, կը տեսնեն որ կինն արդէն ապրելէն դադրած էր։

Այդ յուզահատ անձնասպանութեան պատճառներն անծանօթ են դեռ։

ԱԶԳ

Մեծապատիւ Գ. Ճիվանեան Բժիշկ Ակադեմիոյն նոր ատեններս Բարիզէն վերադառնալով պատիւ ունի ծանուցանել Աբգոյ Հայասիրութեան, որ իր տունը այժմ հաստատած է Պէշիկթաշ Մեծ փողոց Թրամ վէյի երկաթուղւոյն վրայ։

Առողջապահութեան կարևորագոյն կանոններուն մէկն է բերնի առողջութիւնը և մանաւանդ ակռաներուն խնամատարութիւնը։ Եթէ մէկը այս օգտակար կանոնը չգիտնալով իր ակռաներուն վնասակար դեղեր գործածէ՝ անոնց ատելուն և բոլորովին թափուելուն պատճառ կ՚ըլլայ։

Մեծարգոյ Գ. Ճիվանեան՝ բերնի և ակռայի հիւանդութեանց առաջքն առնելուն այն պահպանողական կերպն ունի՝ որ քանիցս յայտնած և հաստատութիւն դտած է։ Իր ամէն գործողութիւնները դիւրին են և ցաւ չեն ատեր։ բազմաթիւ են նախ բարիղի և ապա Պօլսոյ մէջ ըրած վորձերը որ իր անունը հաստատեցին։

ԲՈԼՈՐ ՑԱՒԻՈՑ ԱԿՈՒԱՆԵՐԸ ԿԸ ԲԺՇԿՈՒԻՆ։ — Բոլոր ցաւ ունեցող ակռաները բոլորովին կ՚առողջանան դեղով, կը լեցուին նոր հնարքով մը և մինչև 20 տարի կը դիմանան, այնպէս որ ոչ ոք կը պարտաւորի քաշել տալ այն թանկագին գործիքները՝ որոցմէ գրեթէ կախեալ է կատարեալ առողջութիւն։

ՆՈՐ ԱԿՈՒԱ ԿԸ ՇԻՆՈՒԻ։ — Աւդէն քաշուած ակռաներուն տեղը մասնաւոր եղանակ մը նորեր կը դրուին որ բնական ակռայից գէս ծառայելով՝ ամեն տեսակ կերակուր կատարեալապէս կը ծամեն, թէ՛ գեղեցկութեամբ ու թէ՛ դիմացկութեամբ բնականներն իսկ գերազանցելով։

Տղայոց ծուռ բուսած ակռաները կը շտկուին դիւրագոյն և յատուկ միջոցաւ մը։

Բերնին ծակուած կամարը որ վտանգէ մը կամ դէշ ախտէ յառաջ կուգայ, գոցուելով իրենց առջև վիճակը կը գտնէ։

Կը դտնուի բայ՚ի կիւրակէ՝ ամեն օր ժամը հինգէն մինչև տասնը մէկ քսան տասկայ, և հինգէն առաջ ուզողին տունը կերթայ այցելութեամբ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Լոնտրա 5 օգոստոս

Անգղ. Արժ.		92 7/8
Օսմ.	բաց	51 · 7/8
	գոց	51 · 3/4
»	փոխ. 1869ի	63
»	» 1871ի	69
տֆնք Օթթոման		15

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Բարիզ 5 օգոստոս

Գաղղ. Արժ.	3 0/0	57 · 7 1/2
Իտալ.	5 0/0	61 · 20
Օսմ.		52 · 60
»	փոխ. 1869ի	322 · 50
Դանձատոմս		

Վիէննա 5 օգոստոս

Րուսէլլի Արժ.	հին · Յլ.	64 · 60
»	նոր	— · —
Քրէտի Օսթրօ-Թիւրք		42 · —
Պանք Օսթրօ-Օթթոման		73 · —
Աճիո		108 · —
Փոխնկդիր Իլոնտր Եռմս.		111 · 30·45

Ղալաթիա 25 յուլիս

Ընդհ. Պարտ. Արժ.	բաց	57 · 37
	գոց	57 · 31
	բարձր գին	57 · 39
	ցած	57 · 03 1/2
Ցօսիէթէ ժէնէրալ Լ. Ս.		11 ·
Դանձատոմս 1872ի անկտ.		86
Ցօսիէթէ Օթթոման		6 · 07
Պանք տը Բօնսէի.		8 · 06
Քրէտի Օսմ-Թիւրք		4 · 60
Քրէտի ժէնէրալ Լ. Օ.		15 · 32
Պանք Վէրիսի		— · —
Թրամվէյ		15 · 35

ական արմատաց (գահրէ) փոխադրութեան (նագլիէ) ծախքը 25 0/0 վար իջուցած է։

— Բերա խմելու ջուր բերելու նոր արտօնութիւն մ՚ալ Գետական Խորհուրդոյ կողմանէ թէմալ Պէյին չնորհուեր է։

— Գարաքեհեայ Աբրահամ պէյ, Պէյքօզի կամձիկաց եկեղեցւոյն հոգաբարձուին խնդրանօքը, 3 ոսկի ամսական կապեր է յիշեալ եկեղեցւոյն ծախուցը և կիրակի ու տօն օրերը պատարագելու համար եկող վարդապետին ժամուցին նպաստ մ՚ըլլալու համար։

— Եավէր էֆէնտի Թընկըը, որն որ անձնական առաղնութիւնը դարմանելու համար Բարիզի հանքային ջուրերը գացած էր, վերջին չարաթ օր Գրինոիզիէն նաւ հեծեր է կ. Պոլիս դառնալու, ուր յառաջիկայ կիրակի կը հասնի։

— Ղալաթա-Սերայի կայսերական ճեմարանը՝ կիւլհանէի արքունի բժշկական վարժարանը փոխադրուելով, տեսնուեր է որ յիշեալ շէնքը խիստ անբաւական է դպրոց մ՚ըլլալու համար, ուստի որոշուեր է որ արդի յորկերէն գատ նոր յարկ մ՚ալ աւելցուի։ Պօլսոյ քաղաքապետը դնահատելով ասոր աւելնալիք յարկին չինութեանն համար երթալիք ծախքը, իմացեր է որ երկու հազար քսակի, այսինքն հարիւր հազար ոսկւոյ կը հասնի։ Ն՚ըսուի թէ մեծ օրէն պիտի սկսին յիշեալ չինութեանց, պարապուրդի վերջանալէն առաջ աւարտելու համար։

— Ամէն մարդ գիտէ անշուշտ առկէ տարի մը առաջ Սանեհայ Ալի Բիզա էֆէնտիին տունը պատահած գողութիւնը, ուր գիշերանց քանի մը չարագործ խրուսթներ բանութեամբ ներս մանելով, տակ ու գոհարեղէն մեծաքանակ արժողութեամբ բան յափշտակելէն վերջը, փոխեր ու մայրաքաղաքս խոյս տուեր էին։

Այս անգամ Գարատաղի մէջ քանի մը խրուսթներ ծանրագին խել մը նիւթեր ծախելու վրայ դտնուելով, տեղական իշխանութիւնը կասկածի կերթայ այդ նիւթոց ուրկէ ձեռք անցուցած ըլլալնուն վրայօք, և ձերբակալութիւններն հրամայելով, հոն կը յայտնուի որ ծախել ուզած նիւթերնին Սանեհայի տունէն վերցուցած զօնին է։

Գարատաղի իշխանութիւնն իմաց կուտայ այս դէպքը Ր. Դրան, որն որ պէտք եղած հրահանգը կը ղրկէ Շքօտրայի կուսակալին, որ յիշեալ չարագործներն անկէ առնելով, լաւ հսկողութեան տակ դրած՝ կոստանդնուպօլիս ղրկէ, հոս դատաւորու և պատժելու համար։

— Այս կիրակի օր նաւարանի ծովը ձիպալիի առջև խղդուած մարդու մը դիակը բերին ջուրերը ծովեզրը նետեցին, զոր քննելով իմացուեցաւ որ այդ դիակը՝ ասկէ տասնեհինգ օրի չափ առաջ Մահմուտիէ եռայարկ նաւուն դիշերային պահնորդութիւն ըրած ատենը ծովը իյնալով աներևոյթ եղող և մին չէ այն օրը բնաուելու վրայ դտնուող գինուորականին մարմինն է։

— Անցեալ հինգշաբթի օր ժամը 10ին ատեններդ տասը տարեկան տղայ մը իւր ընկերներուն հետ Բերի-Բաշայի առաջ լողալու միջոցին, յանկարծ ջուրին տակը աներևոյթ ըլլալով՝ ընկերները կ՚քաշկըտին աղաղակ բառնալ։ Այս ձայնը լսելուն պէս, քիչ մը անդին կեցած նաւակի մը մէջ դտնուող ձկնորսի մը 14 տարեկան խարտեաշ մէկ աղջիկը, իսկոյն շրջազդեստը հանելով, մինակ վարտիքով ու շապիկով մը ծովը կը ցատկէ, և քանի մը վայրկենէն ջուրին երեսը կ՚երևայ նորէն, մէկ ձեռքովը լողալով միւս ձեռքովն ալ փոքրիկ տղան գրկած՝ զոր կը տանի ողջ առողջ ծովեղերը կը հանէ, և նորէն լողալով բացը կեցած իւր նաւակը կը դառնայ։

— Գաղղիոյ էվէնըման լրագիրը կը պատմէ թէ՝ մօտերս կ. Պոլիսէն Բարիզ հասնող Տիկին Մարի Հէպրէպիանոն կին մը Աբգատ փողոցը պանդոկ մը իջևանելով, ունեցած կամ կարասիքն ալ իր նստած սենեկին կից ուրիշ սենեակ մը կը զետեղէ։

Այս կինը, որ այդ կողմերը բանական տաեն բնակած ըլլալու երևոյթ մ՚ունէր, կը տեսնէին որ միշտ նամակ կը դրէր, և դրածն ալ միշտ կ. Պոլիս ղրկուելու համար էր։

Պանդոկը դալէն ի վեր այս կինը երբէք դուրսը չէր տեսնուեր, բայց ի երկու անգամէ, որ այն ալ քանի մը բան դնելու համար դուրս ելած էր։

Շատ չը տևեր, անցեալները կէս աւուր մօտ, քանի մը անձինք յիշեալ պանդոկին դրանը մէջ կեցած խօսակցելու ատեններն, յանկարծ դէմի պատին վրայ անսովոր շուք մը կ՚երևի, և անմիջապէս կնոջ մը մարմինը իրենցմէ քանի մը քայլ անդին քարայատակին վրայ իյնալով կը չախչախի։ Ոմանք սոսկալով կը փախչին, իսկ մէկ քանիներ վախերնին զսպելով երբ օգնութեան համար քովը կերթան, կը տեսնեն որ կինն արդէն ապրելէն դադրած էր։

Այդ յուզահատ անձնասպանութեան պատճառներն անծանօթ են դեռ։

ԱԶԳ

Մեծապատիւ Գ. Ճիվանեան Բժիշկ Ակադեմիոյն նոր ատեններս Բարիզէն վերադառնալով պատիւ ունի ծանուցանել Աբգոյ Հայասիրութեան, որ իր տունը այժմ հաստատած է Պէշիկթաշ Մեծ փողոց Թրամ վէյի երկաթուղւոյն վրայ։

Առողջապահութեան կարևորագոյն կանոններուն մէկն է բերնի առողջութիւնը և մանաւանդ ակռաներուն խնամատարութիւնը։ Եթէ մէկը այս օգտակար կանոնը չգիտնալով իր ակռաներուն վնասակար դեղեր գործածէ՝ անոնց ատելուն և բոլորովին թափուելուն պատճառ կ՚ըլլայ։

Մեծարգոյ Գ. Ճիվանեան՝ բերնի և ակռայի հիւանդութեանց առաջքն առնելուն այն պահպանողական կերպն ունի՝ որ քանիցս յայտնած և հաստատութիւն դտած է։ Իր ամէն գործողութիւնները դիւրին են և ցաւ չեն ատեր։ բազմաթիւ են նախ բարիղի և ապա Պօլսոյ մէջ ըրած վորձերը որ իր անունը հաստատեցին։

ԲՈԼՈՐ ՑԱՒԻՈՑ ԱԿՈՒԱՆԵՐԸ ԿԸ ԲԺՇԿՈՒԻՆ։ — Բոլոր ցաւ ունեցող ակռաները բոլորովին կ՚առողջանան դեղով, կը լեցուին նոր հնարքով մը և մինչև 20 տարի կը դիմանան, այնպէս որ ոչ ոք կը պարտաւորի քաշել տալ այն թանկագին գործիքները՝ որոցմէ գրեթէ կախեալ է կատարեալ առողջութիւն։

ՆՈՐ ԱԿՈՒԱ ԿԸ ՇԻՆՈՒԻ։ — Աւդէն քաշուած ակռաներուն տեղը մասնաւոր եղանակ մը նորեր կը դրուին որ բնական ակռայից գէս ծառայելով՝ ամեն տեսակ կերակուր կատարեալապէս կը ծամեն, թէ՛ գեղեցկութեամբ ու թէ՛ դիմացկութեամբ բնականներն իսկ գերազանցելով։

Տղայոց ծուռ բուսած ակռաները կը շտկուին դիւրագոյն և յատուկ միջոցաւ մը։

Բերնին ծակուած կամարը որ վտանգէ մը կամ դէշ ախտէ յառաջ կուգայ, գոցուելով իրենց առջև վիճակը կը գտնէ։

Կը դտնուի բայ՚ի կիւրակէ՝ ամեն օր ժամը հինգէն մինչև տասնը մէկ քսան տասկայ, և հինգէն առաջ ուզողին տունը կերթայ այցելութեամբ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Լոնտրա 5 օգոստոս

Անգղ. Արժ.		92 7/8
Օսմ.	բաց	51 · 7/8
	գոց	51 · 3/4
»	փոխ. 1869ի	63
»	» 1871ի	69
տֆնք Օթթոման		15

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Բարիզ 5 օգոստոս

Գաղղ. Արժ.	3 0/0	57 · 7 1/2
Իտալ.	5 0/0	61 · 20
Օսմ.		52 · 60
»	փոխ. 1869ի	322 · 50
Դանձատոմս		

Վիէննա 5 օգոստոս

Րուսէլլի Արժ.	հին · Յլ.	64 · 60
»	նոր	— · —
Քրէտի Օսթրօ-Թիւրք		42 · —
Պանք Օսթրօ-Օթթոման		73 · —
Աճիո		108 · —
Փոխնկդիր Իլոնտր Եռմս.		111 · 30·45

Ղալաթիա 25 յուլիս

Ընդհ. Պարտ. Արժ.	բաց	57 · 37
	գոց	57 · 31
	բարձր գին	57 · 39
	ցած	57 · 03 1/2
Ցօսիէթէ ժէնէրալ Լ. Ս.		11 ·
Դանձատոմս 1872ի անկտ.		86
Ցօսիէթէ Օթթոման		6 · 07
Պանք տը Բօնսէի.		8 · 06
Քրէտի Օսմ-Թիւրք		4 · 60
Քրէտի ժէնէրալ Լ. Օ.		15 · 32
Պանք Վէրիսի		— · —
Թրամվէյ		15 · 35

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

Ի Կ · ԳՕՀՆՈՒ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐ

ՏԱՐԻ ԴԱՇՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐ

Ի Կ · ԳՕՀՆՈՒ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՏԱՐԻ ԴԱՇՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱՐ

Ի Կ · ԳՕՀՆՈՒ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՏԱՐԻ ԴԱՇՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱՐ

Ի Կ · ԳՕՀՆՈՒ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՏԱՐԻ ԴԱՇՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱՐ

Ի Կ · ԳՕՀՆՈՒ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐ